

NOWELIZACJA USTAWY O SZKOLNICTWIE WYŻSZYM
po opracowaniu w podkomisji sejmowej ds. nauki i szkolnictwa wyższego,
(stan z 13.01.2011 r.)

DOTYCZY PROFESORÓW TYTULARNYCH

1. Art. 124 wprowadza możliwość rozwiązania stosunku pracy z pracownikiem mianowanym (tj. pracownikiem z tytułem naukowym profesora) po jednej ocenie negatywnej
2. Art. 125 wprowadza możliwość rozwiązania stosunku pracy z pracownikiem z tytułem naukowym profesora z innym ważnych przyczyn po uzyskaniu opinii organu kolegialnego wskazanego w statucie uczelni. Zmiana – wobec dotychczasowego prawa - dotyczy trybu zwolnienia. Do tej pory pracownicy zatrudnieni z mianowania mogli być zwolnieni z innym ważnych przyczyn po uzyskaniu zgody organu kolegialnego (zgodę zamieniono na opinię). W nowym prawie władze uczelni (tj. rektor) uzyskują zatem pełną swobodę w kształtowaniu polityki kadrowej w grupie profesorów.

DOTYCZY PROFESORÓW TYTULARNYCH i DOKTORÓW HABABILITOWANYCH

3. Art. 127 wprowadza obowiązkowe przejście na emeryturę wobec osób, które ukończyły 65 rok życia. Wyjątkiem są osoby posiadające tytuł naukowy profesora, zatrudnione na stanowisku profesora nadzwyczajnego lub zwyczajnego, które przechodzą na emeryturę po ukończeniu 70 roku życia.
4. Art. 129 wprowadza obowiązek uzyskania zgody rektora na podjęcie lub kontynuację przez nauczyciela akademickiego zatrudnionego na uczelni publicznej dodatkowego zatrudnienia w innej uczelni lub w jednostce naukowo-badawczej. Podjęcie dodatkowej pracy bez zgody rektora skutkować może zwolnieniem. Rektor może odmówić zgody z tytułu enigmatycznego zmniejszenia zdolności prawidłowego funkcjonowania uczelni (art. 129, ust. 2). O podjęciu pracy na drugim etacie ma być obowiązkowo powiadomiony minister (art. 129, ust. 12). Daje to możliwość kontroli i ingerowania w decyzje rektora w sprawie udzielania zezwoleń na podjęcie pracy na drugim etacie.

DOTYCZY DOKTORÓW HABILITOWANYCH, DOKTORÓW i MAGISTRÓW

5. Art. 118, ust. 1 likwiduje mianowanie jako formę zatrudnienia. Dotyczy to również osób dotychczas zatrudnionych. Wszyscy, z wyjątkiem pracowników z tytułem naukowym profesora, będą musieli przejść na umowę o pracę. Ta forma zatrudnienia daje pracodawcy możliwość łatwiejszego zwalniania z pracy, wprowadzania zatrudnienia w niepełnym wymiarze godzin i zmian w systemie wynagradzania. Zatrudnienie z tytułu umowy o pracę regulowane jest wyłącznie przez Kodeks Pracy. Ten stanowi w art. 32: każda ze stron może rozwiązać za wypowiedzeniem umowę o pracę. W myśl art. 118 nowelizacji ustawy o szkolnictwie wyższym zatrudnienie w trybie mianowania w pełnym wymiarze godzin zagwarantowane jest wyłącznie dla pracowników z tytułem naukowym profesora.

6. Art. 128 wprowadza możliwość zwolnienia pracowników z tytułami magistra, doktora i doktora habilitowanego po uzyskaniu jednej negatywnej oceny. W myśl art. 132 ocena taka przeprowadzana będzie nie rzadziej niż co 2 lata. W ocenie nauczyciela akademickiego w zakresie pracy dydaktycznej uwzględniać będzie się ocenę studentów i doktorantów, która będzie formułowana po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych. Oznacza to w rzeczywistości poddawanie ocenie zajęć dydaktycznych w cyklu rocznym. Dotyczy to również pracowników z tytułem naukowym profesora.

DOTYCZY DOKTORÓW i MAGISTRÓW

7. Art. 120 wprowadza ośmioletni okres zatrudnienia z doktoratem na stanowisku adiunkta oraz z magisterium na stanowisku asystenta. W myśl art. 21 przepisów końcowych okres dotychczasowego zatrudnienia wliczany jest do ustawowo określonego 8 letniego okresu zatrudnienia. Oznacza to, że pod przepisy art. 120 podpadają wszyscy dotychczas zatrudnieni adiunkci i asystenci. Co prawda do decyzji uczelni zostawia się ustalenie warunków skracania i przedłużania ustawowego okresu 8 lat (to novum w stosunku do projektu rządowego). Rozegrana w podkomisji sejmowej (patrz sprawozdania z procesu legislacyjnego www.forhum.uni.torun.pl) zawzięta obrona przez Panią Minister Kudrycką art. 22 przepisów końcowych, który doprecyzowuje tę sprawę, świadczy, że będą jednak w przyszłości wywierane naciski na wprowadzanie ustawowej rotacji wobec osób zatrudnionych na dotychczasowych warunkach (tj. np. 9 + 2 + 2 + 2). Świadczy o tym fakt, że choć Pani Minister Kudrycka zgodziła się na wprowadzenie do art. 22 zapisu, mówiącego że osoby zatrudnione przed dniem wejścia ustawy w życie pozostają zatrudnione na dotychczasowych stanowiskach, to kategorycznie odrzuciła propozycję dopisku, który mówiłby, że zatrudnienie to pozostaje na dotychczasowych warunkach. Innymi słowy istnieje realne zagrożenie masowymi zwolnieniami w grupie młodszej kadry naukowo-dydaktycznej.
8. Art. 16 ustawy o stopniach – nadal nie precyzuje warunków awansu zawodowego, poprzez brak ustawowego określenia jednoznacznych kryteriów oceny osiągnięć osób ubiegających się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Wedle nowelizacji kryteria te miałyby być regulowane w trybie ministerialnego rozporządzenia, co stwarza możliwość politycznego, arbitralnego sterowania awansem młodszej kadry akademickiej do grupy samodzielnych pracowników naukowych. Podobne rozwiązania przyjęto w sprawie doktoratu.

DOTYCZY WSZYSTKICH PRACOWNIKÓW

9. Art. 170a wprowadza ograniczenie możliwości bezpłatnego studiowania na drugim kierunku wyłącznie dla wąskiej grupy studentów, którzy uzyskali stypendium rektora dla najlepszych studentów. W praktyce oznacza to realne zmniejszenie liczby studentów na poszczególnych kierunkach, co spowodować może spadek liczby godzin dydaktycznych i w efekcie redukcje w zatrudnieniu.

PROJEKT NOWELIZACJI USTAWY O SZKOLNICTWIE WYŻSZYM
(WYPISY ZE STANU Z DNIA 13.01.2011 R.)

Art. 118

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Nawiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim następuje na podstawie mianowania albo umowy o pracę. Na podstawie mianowania zatrudnia się wyłącznie nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora. Zatrudnienie na podstawie mianowania następuje w pełnym wymiarze czasu pracy.

Art. 120

Okres zatrudnienia na stanowisku asystenta osoby nieposiadającej **stopnia naukowego doktora** oraz okres zatrudnienia na stanowisku adiunkta osoby nieposiadającej **stopnia naukowego doktora** habilitowanego nie może trwać dłużej niż 8 lat. Warunki skracania i przedłużania oraz zawieszania tych okresów określa statut.

Art. 124

1. Rektor może rozwiązać za wypowiedzeniem stosunek pracy z mianowanym nauczycielem akademickim w przypadku:

.....

3) otrzymania przez nauczyciela akademickiego oceny negatywnej, o której mowa w art. 132

Art. 125

Stosunek pracy z mianowanym nauczycielem akademickim może być rozwiązany również z innych ważnych przyczyn, po uzyskaniu opinii organu kolegialnego wskazanego w statucie uczelni.

Art. 127

2. Stosunek pracy mianowanego nauczyciela akademickiego zatrudnionego w uczelni publicznej wygasa z końcem roku akademickiego, w którym ukończył on sześćdziesiąty piąty rok życia. Stosunek pracy mianowanego nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora, zatrudnionego na stanowisku profesora nadzwyczajnego lub zwyczajnego w uczelni publicznej, wygasa z końcem roku akademickiego, w którym ukończył on siedemdziesiąty rok życia.

Art. 128

1. Rozwiązanie lub wygaśnięcie umowy o pracę z nauczycielem akademickim następuje na zasadach określonych w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm. 10))

2. Rektor może rozwiązać za wypowiedzeniem stosunek pracy nauczyciela akademickiego zatrudnionego na podstawie umowy o pracę również w przypadku określonym w art. 124 ust. 1 pkt 3.

Art. 129

1. Podjęcie lub kontynuowanie przez nauczyciela akademickiego zatrudnionego w uczelni publicznej dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy u innego pracodawcy, prowadzącego działalność dydaktyczną lub naukowo-badawczą wymaga zgody rektora. Podjęcie lub kontynuowanie dodatkowego zatrudnienia bez zgody rektora stanowi podstawę rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem w uczelni publicznej stanowiącej podstawowe miejsce pracy.

2. Rektor odmawia wyrażenia zgody, o której mowa w ust. 1, jeżeli świadczenie usług dydaktycznych lub naukowych u innego pracodawcy zmniejsza zdolność prawidłowego funkcjonowania uczelni lub wiąże się z wykorzystaniem jej urządzeń technicznych i zasobów uczelni.

.....

12. W przypadku gdy nauczyciel akademicki podejmuje dodatkowe zatrudnienie w innej uczelni, instytucie naukowym lub pomocniczej jednostce naukowej Polskiej Akademii Nauk, instytucie badawczym lub międzynarodowym instytucie naukowym utworzonym na podstawie odrębnych przepisów, działającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rektor uczelni lub dyrektor instytutu jest obowiązany powiadomić o tym, w terminie czternastu dni, ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego. W zawiadomieniu wskazuje się podstawową jednostkę organizacyjną nowej uczelni lub instytut, w którym nauczyciel akademicki podjął dodatkowe zatrudnienie.

Art. 132

„2. Oceny dokonuje podmiot wskazany w statucie uczelni, nie rzadziej niż raz na dwa lata lub na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej, w której nauczyciel akademicki jest zatrudniony. Oceny nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora, zatrudnionego na podstawie mianowania, dokonuje się nie rzadziej niż raz na cztery lata. Kryteria oceny oraz tryb jej dokonywania, z uwzględnieniem możliwości zasięgnięcia opinii ekspertów spoza uczelni, określa statut.

3. Podmiot, o którym mowa w ust. 2, przy dokonywaniu oceny nauczyciela akademickiego w zakresie wypełniania przez niego obowiązków dydaktycznych uwzględnia ocenę przedstawianą przez studentów i doktorantów, po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych. Zasady dokonywania tej oceny i sposób jej wykorzystania określa statut uczelni.”;

Art. 170a

Do podjęcia i odbywania studiów bez wnoszenia opłat na drugim kierunku studiów stacjonarnych w uczelni publicznej, finansowanych z budżetu państwa ma prawo student, który na określonym kierunku studiów w danym roku akademickim otrzymał stypendium rektora dla najlepszych studentów, o którym mowa w art. 181 ust. 1.

Ustawa o stopniach

Art. 16

4. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określi, w drodze rozporządzenia, kryteria oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie **stopnia doktora** habilitowanego, biorąc pod uwagę osiągnięcia naukowo-badawcze w dziedzinach nauki i sztuki lub obszarach wiedzy, współpracę międzynarodową, dorobek dydaktyczny i popularyzatorski oraz uzyskane nagrody.

Przepisy końcowe

Art. 21

Okres zatrudnienia przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na stanowisku asystenta osoby nieposiadającej **stopnia naukowego doktora** oraz okres zatrudnienia na stanowisku adiunkta osoby nieposiadającej **stopnia naukowego doktora** habilitowanego zalicza się do okresu zatrudnienia, o którym mowa w art. 120 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 22

1. Osoba zatrudniona przed dniem wejścia w życie ustawy na podstawie mianowania albo umowy o pracę na czas nieokreślony pozostaje zatrudniona na dotychczasowym stanowisku.
2. Osoba zatrudniona przed dniem wejścia w życie ustawy na podstawie mianowania albo umowy o pracę na czas określony pozostaje zatrudniona na dotychczasowym stanowisku do czasu upływu okresu zatrudnienia wskazanego w akcie mianowania albo w umowie o pracę.